

Aan:  
de voorzitter en leden van  
provinciale staten van Drenthe

Assen, 1 april 2009  
Ons kenmerk 12/5.6/2009001150  
Behandeld door de heer G. Meijers (0592) 365769  
Onderwerp: Uitvoeringsprogramma Runde-Ruiten Aa

Geachte voorzitter/leden,

In de vergadering van ons college van 17 maart jl. is het Uitvoeringsprogramma Runde-Ruiten Aa behandeld. Wij hebben hiermee ingestemd en willen u hierbij kennis laten nemen van de resultaten die bereikt worden door realisatie van het Uitvoeringsprogramma. Daarnaast willen wij met u terugblikken op het gehele proces dat gestart is naar aanleiding van de wateroverlast door hevige neerslag in oktober 1998.

Eeuwen geleden, toen Zuidoost-Drenthe nog grotendeels een onbegaanbaar veenmoeras was, ontsprong in dat moeras vanuit Het Swarte Meer een beekje: de Runde. Noordwaarts slingerend passeerde het de grens met de provincie Groningen, waar het de naam Ruiten Aa kreeg. Een heel stuk verder stroomafwaarts werd dat Westerwoldsche Aa en uiteindelijk kwam het veenwater in de Dollard uit. Anno 2000 was van de Runde niet veel meer over dan een paar slingerende slootjes, afgesneden van bron en monding, met moeite te herkennen op de kaart en zo mogelijk nog moeilijker te vinden in het veld. Naar aanleiding van wateroverlast ontstond een situatie die leidde tot een kans: herstel van de stroom als doorlopende verbinding van het huidige Bargerveen tot Dollard. Dat zou een veerkrachtig, natuurlijk watersysteem opleveren, een kwaliteitsslag voor de natuur en - in combinatie met maatregelen voor de glastuinbouw, dorpsontwikkeling en recreatie - een aantrekkelijker leefklimaat.

De verwerkelijking van die droom kwam in de jaren daarna verrassend snel dichterbij. Doordat er aangesloten kon worden op gebiedsontwikkelingen, zoals de inrichting van het Bargerveen, de herinrichting "Emmen", de aanleg van het glastuinbouwgebied Rundedal en de facelift voor de omgeving van het Klooster van Ter Apel, konden grote delen van de nieuwe Rundeloop worden gerealiseerd, inclusief brede ecologische oeverzones en begeleidende fiets- en wandelpaden. Nu is het tijd om de laatste stap te zetten: het invullen van de laatste nog ontbrekende schakels, inclusief de

meest essentiële schakel: de hernieuwde koppeling van Runde en Ruiten Aa. Daarvoor is in 2007 een inrichtingsplan opgesteld, dat nu is vertaald in dit uitvoeringsprogramma. Deze flinke klus nog klaren, en dan kan het water echt stromen 'van Bargerveen tot Dollard tou!'

### **Inrichtingsplan**

In de afgelopen jaren is, waar zich kansen voordeden, aan het Rundeproject gewerkt. De middelen hiervoor zijn op vele manieren bijeengebracht, van lokaal tot Europees. Op die manier is al veel gerealiseerd met soms verrassende resultaten. Voor de rest van het tracé, grofweg vanaf het buurtschap Foxel tot noordelijk van Ter Apel, was er behoefte aan een integraal strategisch plan voor de ontbrekende delen van de verbinding, waarin alle relevante nieuwe ontwikkelingen werden meegenomen. Dat werd het Inrichtingsplan Runde-Ruiten-Aa, opgesteld door de provincies Drenthe en Groningen, de gemeenten Emmen en Vlagtwedde, het waterschap Hunze en Aa's, Staatsbosbeheer en de Dienst Landelijk Gebied in het kader van het Interreg IIIb-project SPARC (Strategic Partnerships in River Corridors).

Het Inrichtingsplan Runde-Ruiten Aa voorziet in een integrale aanpak die verschillende doelen in samenhang dient. In het plangebied is behoefte aan verbreding van de economische basis, verbetering van de recreatieve structuur en verbetering van het imago (Agenda voor de Veenkoloniën). In het plan zijn daarom zoveel mogelijk de kansen voor recreatief-toeristische opwaardering van het gebied benut. Daardoor ontstaat een aantrekkelijker leefklimaat en krijgt de sociaaleconomische ontwikkeling van het gebied impulsen. De visie voor het plan luidt als volgt.

"Het herstel en de verdere doorkoppeling van de Runde ten behoeve van de wateraanvoer Ruiten Aa en als ecologische en toeristische verbindingzone, waarbij tevens de kansen voor de verdere recreatief-toeristische opwaardering van het Rundedal (inclusief koppeling met Duitsland) worden benut."

In het plan zijn de wensen voor opwaardering van de omgeving van het Klooster in Ter Apel (de Kloosterenclave) opgenomen. Ook zijn relaties gelegd met de aanleg van de vaarverbinding Erica-Ter Apel. Het herstel van de Runde en de aanleg van de vaarverbinding behoren beide tot de 10 ster-projecten van zowel de Agenda voor de Veenkoloniën als van de Gebiedscommissie Zuidoost-Drenthe. Deze twee projecten kunnen elkaar versterken.

De belangrijkste pijlers van het Inrichtingsplan zijn:

- verder doorkoppelen en herstel van de Runde als robuust en veerkrachtig watersysteem en als drager van verdere ontwikkeling voor natuur, recreatie en andere 'groene' gebiedsfuncties;
- verder ontwikkelen van het recreatief-toeristische raamwerk door het invullen van ontbrekende schakels in het bestaande netwerk van wandel-, fiets- en ruiterroutes, het ontwikkelen van recreatief-toeristische steunpunten en het herstel van historische structuren;
- verder opwaarderen van de Kloosterenclave als recreatieve uitvalsbasis voor het gebied, in samenhang met het verder invullen van de ecologische hoofdstructuur (EHS) in Westerwolde;
- vergroten van de ecologische en recreatieve betekenis van de gebieden Berkenrode en Oosterbos.

**Uitvoeringsprogramma**

In het uitvoeringsprogramma zijn de voorgenomen maatregelen uit het inrichtingsplan in hoofdlijnen beschreven en verder uitgewerkt, zodanig dat het (deel)project gereed is voor uitvoering. Het programma is opgesteld door een projectgroep met vertegenwoordigers van de betrokken overheden en met de Dienst Landelijk Gebied als penvoerder, in opdracht van de provincies Drenthe en Groningen en onder verantwoordelijkheid van een bestuurlijke regiegroep met bestuurders van de gemeenten Emmen en Vlagtwedde en het waterschap Hunze en Aa's.

Zodra het uitvoeringsprogramma door alle partijen bestuurlijk is bekrachtigd, worden de maatregelen op initiatief van de voor het onderdeel verantwoordelijke trekker in uitvoering genomen. Voor Drenthe betekent dit dat de brug in de N379 en de verdere ontwikkeling van het deel in het dorp Emmer-Compascuum als eerste in uitvoering komen. Daarmee kan het water door de Runde stromen tot de provinciegrens van Groningen nabij de N366 (Stadskanaal-Rütenbrock). De symbolische start zal plaatsvinden op 4 juni a.s. tijdens een bestuurlijke bijeenkomst in Ter Apel.

Voor de financiering van de totale kosten in Drenthe van ca. € 5,4 miljoen, wordt een beroep gedaan op het pMJP Landelijk Gebied, Synergiegelden, Waddenfonds, EU-middelen (LEADER/POP) en cofinanciering van het waterschap Hunze en Aa's, de gemeente Emmen en de provincie Drenthe.

Wij hopen u met deze informerende brief voldoende te hebben geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de Runde.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

jk/coll.